

INFLAȚIA

Inflație, deflație și dezinflație

Măsurarea inflației

Stadii și forme ale inflației

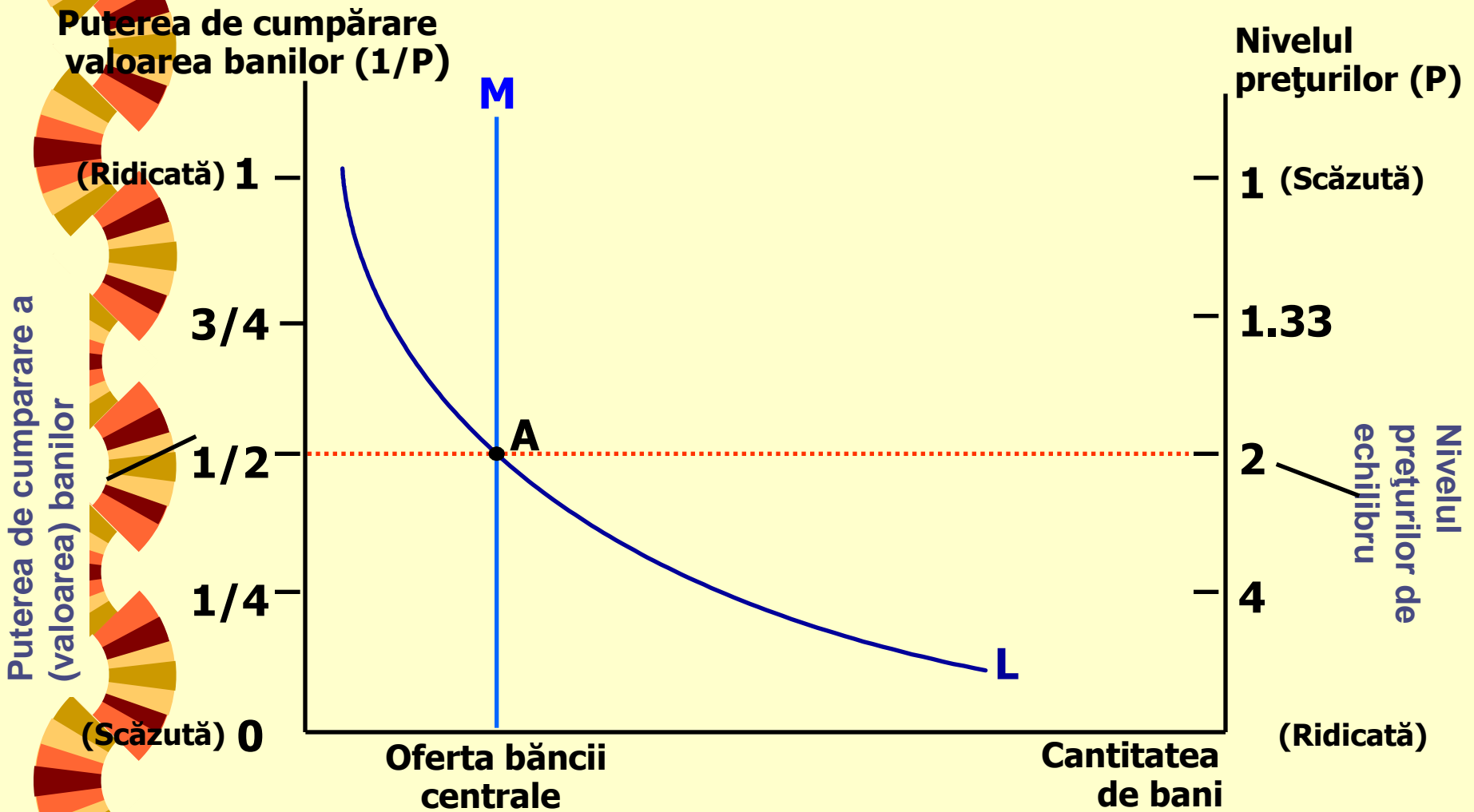
Cauze și efecte economico-sociale. Politici anti-inflaționiste

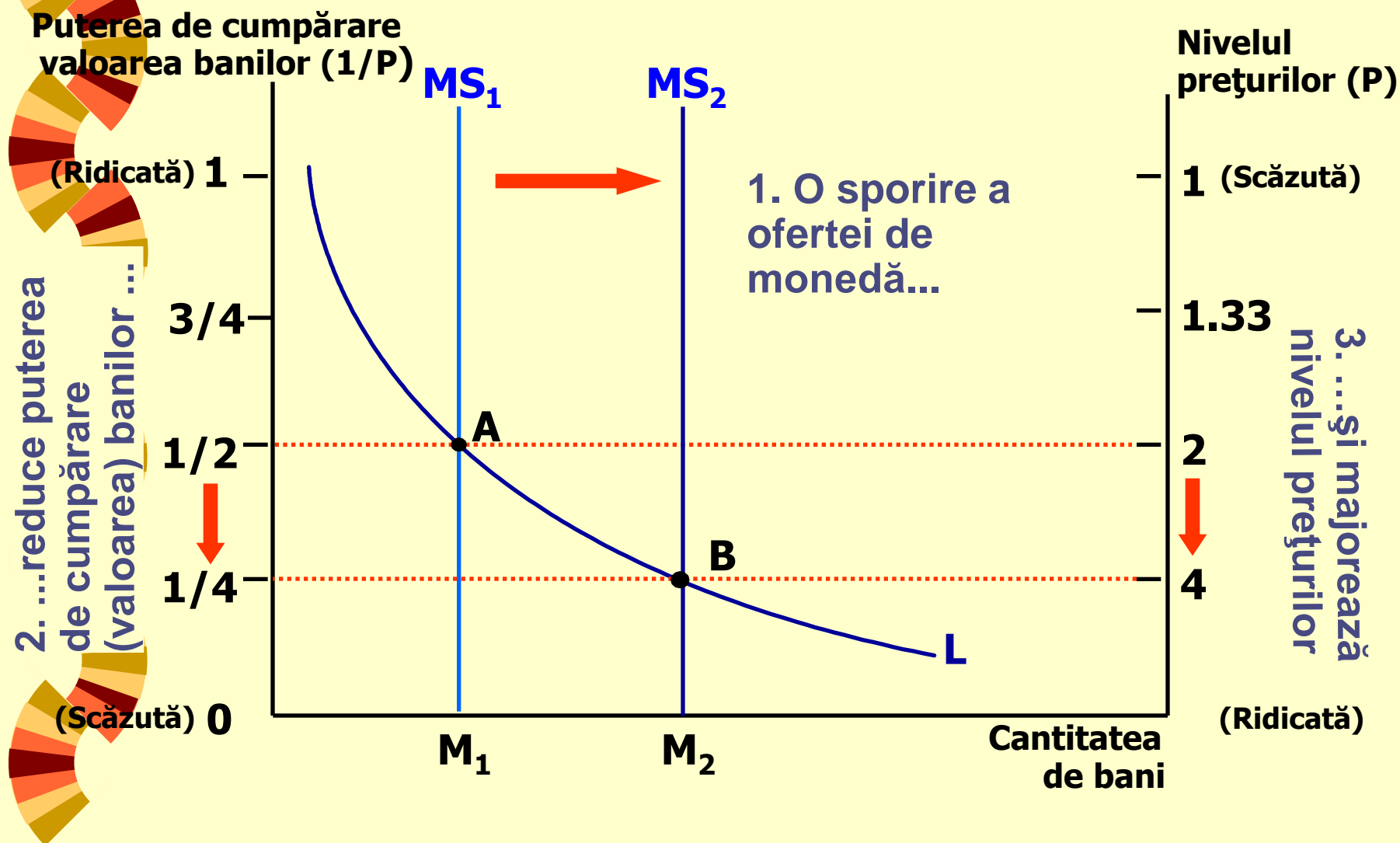
Cauze și efecte economico-sociale

- inflația prin bani: $M \cdot V = P \cdot Y$ (emisiune necontrolată de monedă; creșterea vitezei de circulație a banilor...)
- inflația prin cerere (scăderea bruscă a înclinației spre economisire; mutații neanticipate în structura cererii,...)
- deficitul bugetar (cheltuieli neproductive; împrumuturi de la banca de emisiune,...)
- inflația prin costuri (scumpirea anumitor resurse materiale; majorări salariale necorelate cu productivitatea,...)
- inflația externă/importată (prețuri externe și/sau curs de schimb; excedent extrem...)
- inflație prin structuri (monopolizare...)

Cererea și oferta de bani și nivelul prețurilor de echilibru

Efectele unei creșteri a ofertei de bani (unei mase bănești suplimentare)

Cauze și efecte economico-sociale

- ▶ primele faze ("șocul inițial" și "eroziunea monetară") → stimulează producția (*Expansiunea monetară lentă duce la expansiunea producției*)
- ▶ în fazele următoare inflația începe să "intoxice" sistemul economic și social:
 - scăderea puterii de cumpărare a celor cu venituri fixe sau cu un grad ridicat de rigiditate (→ reduceri a cererii de consum)
 - scăderea vânzărilor (consecință așteptată cel puțin după cheltuirea și a economiilor)
 - diminuarea economisirii (cu efecte asupra investițiilor viitoare și creșterii economice)
 - distorsionarea sistemului de prețuri cu consecințe asupra optimalității deciziilor și alocării resurselor
 - costuri de informare mai mari și/sau accentuarea lipsei de informare completă
 - redistribuire arbitrară de bunăstare

Fenomene negative conexe:

- ▶ ***stagflație*** (stagnarea economică + inflație)
- ▶ ***slumflație*** (recesiune, inflație și șomaj cronic de masă)

Politici de combatere a inflației și consecințelor acesteia :

Politica monetară (și de credit)

- vezi efectele evidențiate în modelul IS-LM
- reducerea masei monetare în circulație (majorarea dobânzii de referință/taxei scontului; limitarea directă a creditelor; creșterea rezervelor minime obligatorii; politica de open-market)
- *reforma monetară*

Politici de combatere a inflației și consecințelor acesteia :

Politici financiare (bugetare)

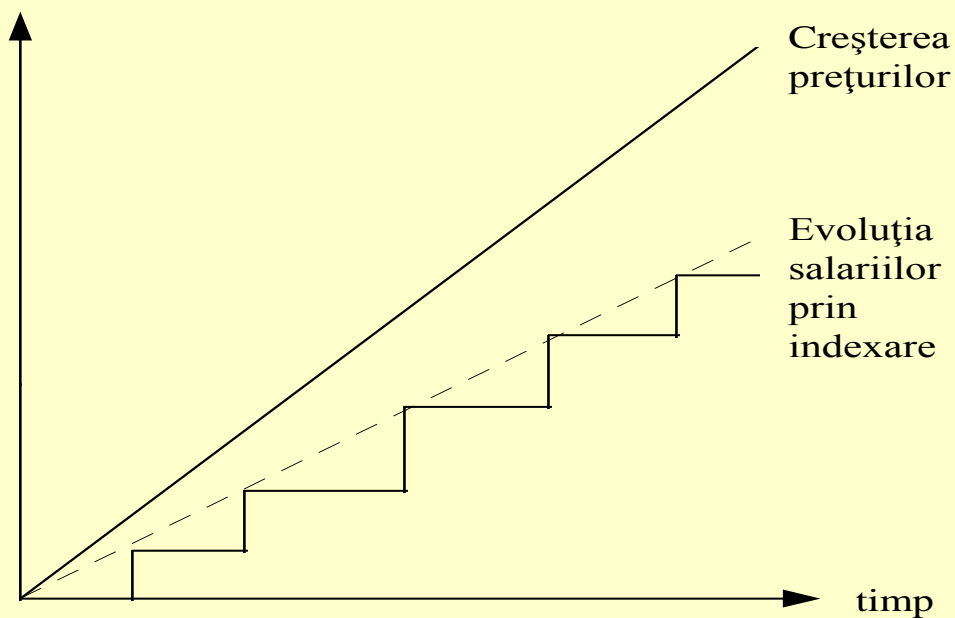
- vezi efectele evidențiate în modelul IS-LM
- (include politica fiscală + politica cheltuielilor publice)
- *reducerea cheltuielilor publice*
- *creșterea veniturilor bugetare* (prin creșterea gradului de colectare a veniturilor și/sau creșterea fiscalității)
- *contractarea unor împrumuturi publice* pentru acoperirea deficitelor poate asigura diminuarea masei monetare și un control mai mare a cererii solvabile

Politici de combatere a inflației și consecințelor acesteia :

Politica veniturilor

● *indexarea*

Evoluția creșterii prețurilor și indexării.
Derulare și efecte

Politici de combatere a inflației și consecințelor acesteia :

alte măsuri

- *înghețarea prețurilor și a salariilor*
- *controlul prețurilor prin măsuri administrative*
-

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI ȘOMAJUL

Determinări conceptuale

Măsurarea și caracterizare

Forme și tipuri de șomaj

Măsuri de diminuare a șomajului și a efectelor sale

Determinări conceptuale

folosire deplină a forței de muncă

(loc de muncă cf. pregătirii/preferințelor; distanță rezonabilă de domiciliu; siguranță → nu caută activ (alt) loc de muncă)

ocupare deplină \neq șomaj zero

ocupare deplină \leftrightarrow șomaj natural

(șomaj tranzitoriu + voluntar)

șomaj

*dezechilibru macroeconomic caracterizat prin excedentul
ofertei față de cererea de muncă*

■ *- surplus relativ !*

Nu au loc de muncă **oficial**

formare:

- pierderea locului de muncă de o parte a populației ocupate*
- ajungerea la maturitate a noilor generații*

Șomer

(condiții cumulative pe baza definiției OIM, Geneva 1982)

- ▶ ***persoană în vârstă de muncă (15-65 ani sau 15-74 ani)***
- ▶ ***apt de muncă***
- ▶ ***nu are loc de muncă sau nu desfășoară o activitate economică pe cont propriu (ori nu este pensionar)***
- ▶ ***caută activ un loc de muncă (oricând în decursul ultimelor patru săptămâni)***
- ▶ ***este disponibil să înceapă lucrul (în următoarele două săptămâni)***
- ▶ ***înregistrarea acestei situații la o instituție specializată a statului***
- ▶ **<http://laborsta.ilo.org/applv8/data/c3e.html>**

Măsurarea șomajului

- ▮ absolut
- ▮ *număr șomeri (S), după caz:*
 - înregistrați
 - BIM/OIM
- ▮ relativ:
- ▮ *rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă (PA).*

$$u = \frac{S}{PA} 100$$

- ▮ <http://www.zf.ro/zf-24/cum-se-calculeaza-cele-doua-rate-ale-somajului-din-romania-si-de-unde-apare-o-diferenta-de-300-000-de-someri-11273543>

Populația activă

- *din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzând populația ocupată (PO) și șomerii (S).*

$$\mathbf{PA = PO + S}$$

Populația activă

• cuprinde:

- ✓ forța de muncă salariată civilă
- ✓ patronii și alți lucrători independenți
- ✓ lucrătorii familiali neremunerați
- ✓ militarii
- ✓ șomerii

• **Populația activă civilă** cuprinde categoriile de populație evidențiate mai sus mai puțin militarii

Populația ocupată

cuprinde persoanele de vârstă activă (în vârstă de muncă), care se aflau în una din următoarele situații:

- aveau un loc de muncă, se găseau la locul de muncă și primeau un salariu sau remunerație în bani sau în natură
- aveau un loc de muncă salariat, dar în perioada de referință erau absenți, păstrând însă legătura formală cu locul de muncă
- aveau un loc de muncă nesalariat, iar în perioada de referință erau prezente la lucru și exercitau o activitate aducătoare de venit
- desfășurau activități pe cont propriu (patroni, asociați), dar temporar nu erau la lucru

Populația inactivă

cuprinde persoanele fără loc de muncă și care nu caută un loc de muncă

- **Se includ: elevii și studenții (curs de zi); persoane casnice; persoane cu incapacitate permanentă de muncă**

(dacă ne raportăm la populația totală - adică indiferent de vârstă - inclusiv cele cu o vârstă inferioară sau superioară celei active, vom cuprinde în plus și pensionarii)

caracterizarea șomajului:

- *durata*
- *intensitatea*: total / parțial
- *structura*: regional; profesional; vârste; sexe; rasă; etnie etc

forme și cauze principale

- ▶ șomaj ciclic (conjunctural) → ciclicitate
 - ▶ șomaj structural → profesii cerute – pregătire; evoluții demografice regionale – repartiția activităților
 - ▶ șomaj tehnologic → progres tehnic
 - ▶ șomaj sezonier → sezonabilitatea unor activități/cererii
 - ▶ șomaj intermitent → contracte durată limitată
 - ▶ șomaj voluntar → renunțare la locul de muncă (căutarea altuia mai convenabil; șomaj aparent=persoane casnice; șomaj de discontinuitate=creșterea copiilor)
 - ▶ șomaj deghizat → “munca la negru”
- ★
- ▶ Șomaj de tip clasic = exces de ofertă pe piața muncii și exces de cerere pe piața bunurilor (prețuri prea mici pentru a acoperi necesarul de producție în raport cu costurile)
 - ▶ Șomaj de tip keynesian = exces de ofertă atât pe piața muncii cât și pe cea a bunurilor → crize de supraproducție

Măsurî

- Privesc direct pe şomeri
- Privesc populaţia ocupată
- Alte măsuri

Măsuri care privesc direct pe șomeri

- sistemul ajutoarelor/indemnizațiilor de șomaj
- organizarea pregătirii și recalificării
- facilități pentru angajatorii de șomeri
- sprijin financiar și/sau administrativ pentru proiecte de afaceri pe cont propriu ale șomerilor
- ș.a.

Măsuri care privesc populația ocupată

- prevenirea șomajului → perfecționarea pregătirii profesionale a salariaților (educația permanentă)
- diminuarea șomajului prin noi oportunități de angajare → reducerea timpului de lucru și/sau duratei vieții active

alte măsuri

- stimularea mediului de afaceri (creșterii economice)
- repatrierea emigranților ...

© Paul Cocioc, 2020